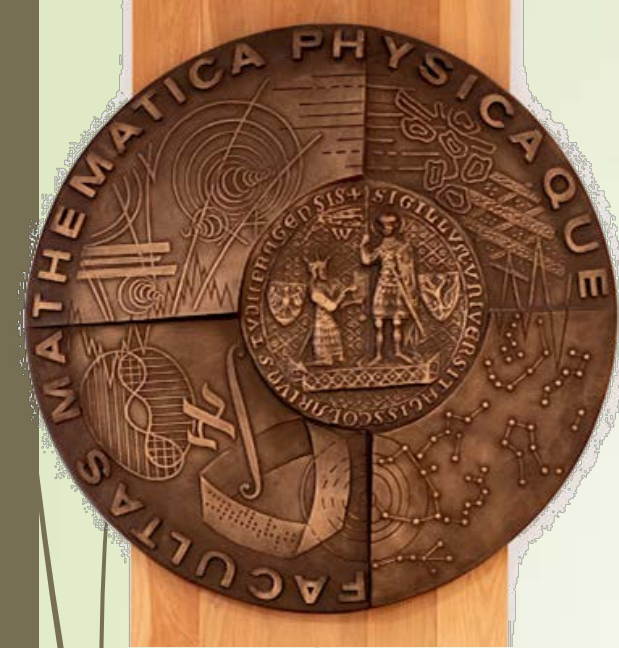

Historie Fyzikálního ústavu Univerzity Karlovy

Vladimír Kopecký Jr.

Fyzikální ústav MFF UK

kopecky@karlov.mff.cuni.cz

Jak jsme k ústavu přišli...

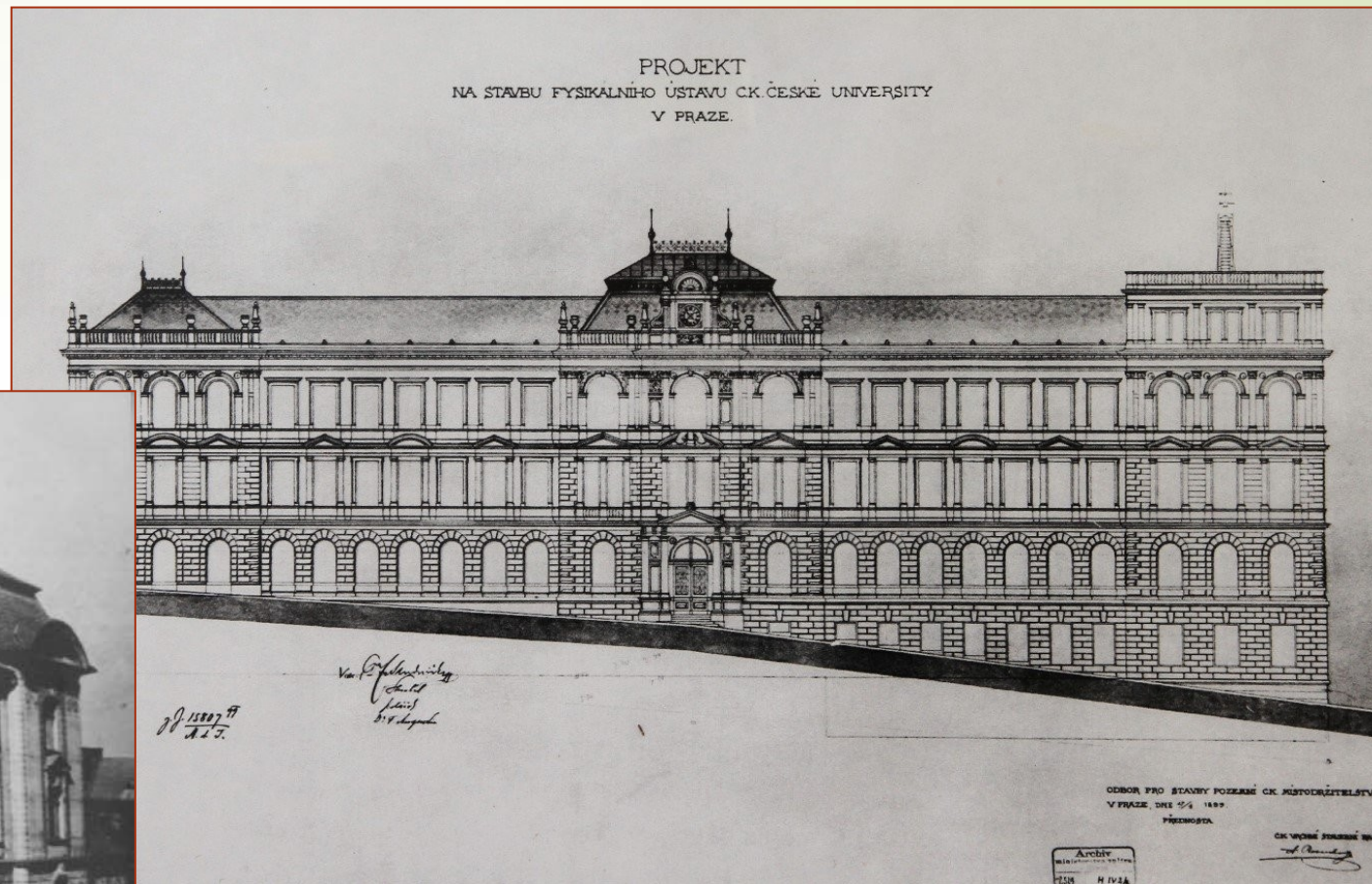

- 1882 – při dělení UK – „domeček“ v Klementinu
- 1890 – snaha o zbudování důstojného ústavu
- 1905–1907 – vybudování FÚ (prof. Strouhal a prof. Kučera), architekt Jan Gerstl
- **13. ledna 1908 – Strouhalova přednáška**
- 1949 – pozbytí statusu ústavu
- 1953 – vznik MFF UK
- 1956 – obnovení FÚ UK

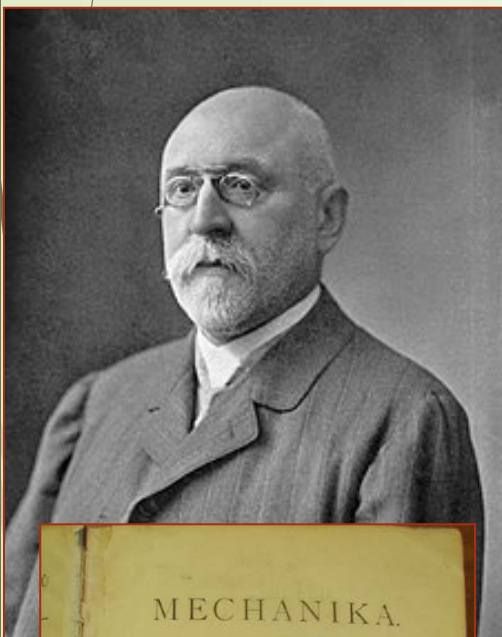
Jak jsme k ústavu přišli...

- Rozdělení z důvodu nestability na svahu
- Opominutí astronomického ústavu

- Původní návrh na společnou budovu matematických a fyzikálních ústavů na Karlově

Čeněk Strouhal (1850–1922)

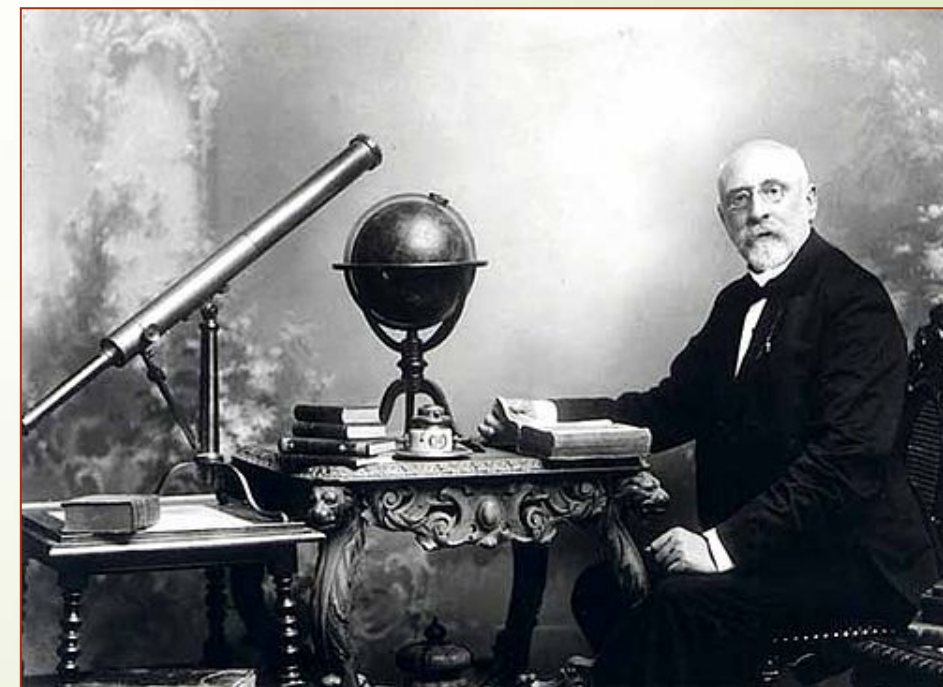
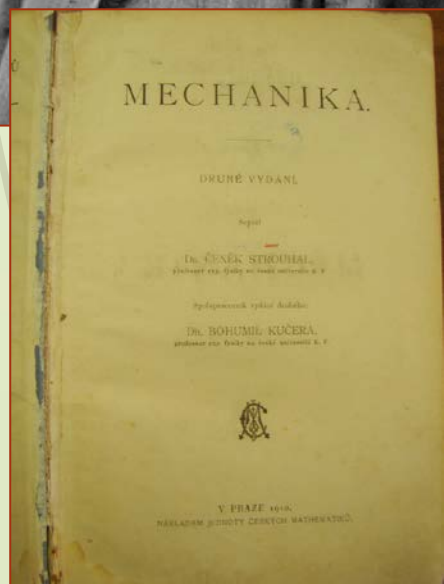
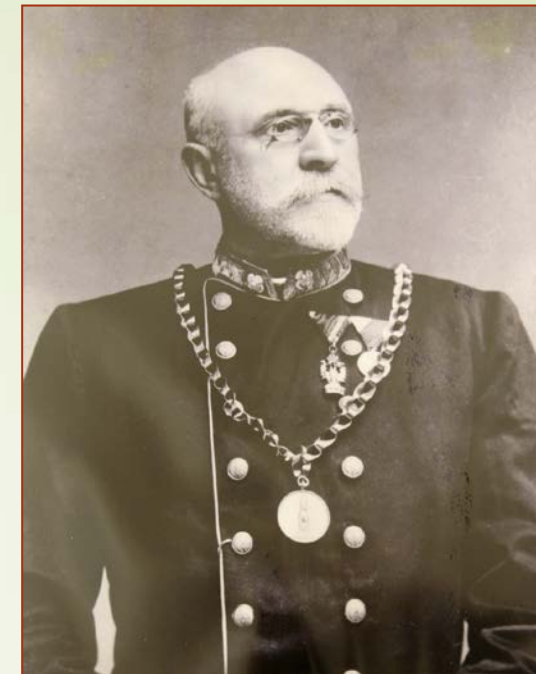

➤ Zakladatel české experimentální fyziky

- 1869 – vystudoval c.k. Karlo-Ferdinandovu univerzitu
- 1875 – asistent na univerzitě ve Würzburgu
- 1882 – řádný prof. experimentální fyziky na c.k. Karlo-Ferdinandově univerzitě
- 1900 – předseda JČMF
- 1903–1904 – rektor, 1904–1905 prorektor
- 1928 – mimořádný profesor

➤ Strouhalovo číslo Sr

- Bezrozměrné číslo
- souvislosti frekvence vytváření vírů v úplavu za překážkou, její charakteristický rozměr a rychlost proudění
- Nahrazuje Reynoldsovo číslo ($Re < 300$)

Václav Dolejšek (1895–1945)

➤ Český experimentální fyzik

- 1919 – asistent ve Fyzikálním ústavu u prof. Bohumila Kučery (po smrti 1921 u prof. Posejpala)
- Celoživotní přátelství s Jaroslavem Heyrovským a jeho navržení Siegbahnem na jeho radu
- 1921 – studijní pobyt u prof. Siegbahna ve švédském Lundu (objev série M roku 1916, Nobelova cena 1924 za RTG spektroskopii)
- 1922 – objev série N u U, Th, Bi, publ. v *Nature*
- 1924 – soukromý docent
- 1928 – mimořádný profesor
- 1935 – Spektroskopický ústav FÚ UK (pod vedením prof. Dolejška), RTG laboratoř
 - 1939 – přechází po uzavření VŠ na Fyzikální výzkum Škodových závodů → FzÚ AV ČR
- 1944 – zatčen gestapem, 1945 umírá v Terezíně

Literatura

- J. Šedivý: Stavba Fyzikálního ústavu. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie* **2** (1957), No. 4, 398–411.
- P. Jonáš: Strouhalovo číslo a jeho význam v mechanice tekutin. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie* **46** (2001), No. 2, 119–127.
- Miroslav Rozsival: Václav Dolejšek. *Vesmír* **74** (1995) 334.
- Wikipedie (<https://cs.wikipedia.org/>)